УДК 619:616.993.192.66:636.7

ВІКОВІ, ПОРІДНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА КЛІНІЧНИЙ ПРОЯВ ЗА ДЕМОДЕКОЗУ СОБАК

Соловйова Л.М., к.в.н., доцент
Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква
e-mail: soloviovalyuda@ukr.net
Єрохіна О.В., викладач ветеринарних дисциплін, магістр
Білоцерківський технолого-економічний коледж БНАУ

Актуальність проблеми. Demodex вважається умовно-патогенним паразитом, оскільки в нормі живе на шкірі собак, та захворювання виникає тільки у разі впливу сприяючих факторів: імунодефіцити спадкові та набуті [1, 2], себорея [3], недотримання гігієни шкіри [4], недостатність поживних речовин та вітамінів [5, 6], стреси, скупчене утримання тварин на обмеженій території [7].

Демодекоз важко піддається лікуванню, тому завдає значних витрат на ветеринарні заходи, створює незручності в утриманні хворих тварин, які можуть навіть загинути за даного захворювання. Уражені кліщами собаки є джерелом поширення збудників та біогенної бактеріальної мікрофлори. Рекомендовані лікарські засоби справляють токсичний вплив на організм хворих тварин. Собак, які перехворіли демодекозом, до розведення не допускають. За пустульозної форми демодекозу прогноз несприятливий [8].

Тому проблема вивчення особливостей епізоотологічного та клінічного прояву за демодекозу собак в умовах сьогодення є актуальною.

Метою даної роботи було вивчення поширення демодекозної інвазії, змін клінічного стану і морфологічних показників крові хворих на демодекоз собак у ФОП „Тарасевич М.А.” м. Біла Церква.

Матеріалом для досліджень було 10 собак, уражених збудниками демодекозу, які поступали на амбулаторний прийом у ФОП «Тарасевич М.А.», м. Біла Церква, а також кров та зіскрібки шкіри від них.

Методи досліджень: епізоотологічний, клінічний, лабораторний (компресорний) на наявність кліщів та гематологічний. При дослідженні крові визначали кількість еритроцитів, лейкоцитів (меланжерним методом), вміст гематокриту (мікроцентрифугуванням за Шклярем) та вміст гемоглобіну (гемоглобінціанідним методом). Визначали лейкограму у мазках із відсотковим співвідношенням різних форм лейкоцитів у крові тварин.

Результати досліджень. За даними «Журналу реєстрації хворих тварин» у структурі паразитарної патології найбільшою була кількість випадків

захворювання на бабезіоз (38,53 %), найменшою – на нотоедроз (0,94 %), демодекоз становив 5,83 % випадків серед паразитозів.

Виходячи з наявних даних, самці уражалися демодекозом частіше, ніж самки, що становило, відповідно, 52,4 % та 47,6 %.

При оцінці епізоотичної ситуації в ФОП «Тарасевич М.А» за останні 2 роки ми дослідили, що серед хворих собак 8 (25,81 %) мали вік до 6 місяців, 9 (29,03 %) – від 6 місяців до 1 року, 7 (22,58 %) собак були 1–3-річного віку, 4 тварини (12,9 %) мали вік 3–6 років, 2 (6,45 %) – 7–9 та 1 пацієнт був старше 10 років, що складало 3,23 %. Отже, найчастіше хворіли собаки віком до 3-х років.

Демодекозною інвазією, як виявилося, більш схильні хворіти чистопорідні собаки. Найчастіше уражалися німецькі вівчарки – 7 хворих тварин (22,58 %), шарпеї та ротвейлери – 6 і 5 тварин, відповідно, (19,35 % та 16,13 %), французькі бульдоги – 4 тварини (12,9 %). Найрідше уражувалися чау-чау та метиси, по 1 тварині, що становило лише 3,23 % від усіх хворих на демодекоз тварин.

У собак, хворих на демодекоз, реєструвалося 2 піки захворюваності: найвищий – у лютому-березні (19,35 %); найнижчий – з липня по листопад (3,22 %). Загалом, найбільше собак хворіли взимку – 14 тварин, що становило 45,16 % уражених.

У ФОП «Тарасевич М.А.» за лускатої форми демодекозу здебільшого уражувалася шкіра очних дуг, щік, губ, спинки носа, шиї. Шерсть в місцях ураження випадала, лишалися різко окреслені округлі безволосі ділянки, горбики, непігментована шкіра на них була синювато-червона, потовщена, зморшкувата, вкрита лусочками.

За пустульозної форми демодекозу у дослідних собак на ділянках тіла, вкритих пустулами, волосся здебільшого випадало, шкіра була з товстими складками, вкрита сірими або буруватими кірками і між складками набувала інтенсивного червоного кольору. Утворені горбики були заповнені продуктами запалення, кліщами і мікрофлорою. Через отвори в них виділявся вміст, що засихав. Від тварин відмічали неприємний запах. Як правило, був незначний свербіж.

При дослідженні зіскрібків компресорним методом були знайдені демодекси та їх яйця. Demodex canis мали тіло сигароподібної форми, довжиною 0,2–0,3 мм. Тіло кліща світло-сірого кольору, кутикула поперечно покреслена. Хоботок ріжучо-колючо-сисного типу. Чотири пари коротких тричленистих лапок, були розташовані на передній частині тіла.

При дослідженні крові був виявлений еозинофільний лейкоцитоз. Кількість лейкоцитів була більшою за верхню межу норми у 1,17 рази (14 Г/л), еозинофілів – у 2 рази (10).

Висновки. 1. На демодекоз хворіють собаки усіх вікових груп та порід, обох статей, у будь-яку пору року, проте самці уражувалися частіше, самки хворіли рідше. Найбільш сприйнятливими до захворювання виявилися німецькі вівчарки, шарпеї, ротвейлери та французькі бульдоги. Найчастіше демодекозом хворіли собаки віком до 3-х років. Щодо сезонності виявленням хвороби, спалахи виникали у зимово-весняний період (лютому та березні).

2. Клінічно у хворих на демодекоз собак відмічали алопеції в ділянках ураження. Шерсть була скуйовджена, тьмяна, погано утримувалася у волосяних цибулинах, випадала. Шкіра була груба, подекуди з дрібними вузликами, червоного чи синюватого кольору, вкрита лусочками, волога, з уражених ділянок виділявся гнійний ексудат та відмічався неприємний запах.

Література

1. Белова С. Демодекоз собак / С. Белова // Мир ветеринарии. – 2012. – № 4. – С. 50–53.

2. Патерсон С. Кожные заболевания собак / С. Патерсон // Пер. с анг. Е. Осипова. – М.: Аквариум. – 2000. – 176 с.

3. Москаленко С. Демодекоз: скрытая опасность / С. Москаленко // Зоодруг. – 2015. – № 11. – С. 39–40.

4. Моріелло К. Лікування демодекозу у собак і котів / К. Моріелло // Ветеринарна практика. – 2011. – № 7. – С. 12.

5. Данилова А.А. Паразитарные болезни кожи. Демодекоз / А.А. Данилова, С.М. Федоров // Русский медицинский журнал. – 2000. – № 6, Т. 8. – С. 249–254.

6. Тиханин В.В. Гиповитаминозы у собак и кошек и их роль в патогенезе дерматитов и дерматозов / В.В. Тиханин, Н.Л. Карпецкая // Практик. – 2001. – № 12. – С. 54–61.

7. Гаврик К.А. Біохімічні показники сироватки крові собак, хворих на демодекоз та отодектоз / К.А. Гаврик // Науковий вісник НУБіП України. – Київ, 2014. – Вип. 201.4.1. – С. 45–48.

8. Izdebska J.N. Diversity of three species of the genus Demodex (Acari, Demodecidae) parasitizing dogs in Poland. / J.N. Izdebska, S. Fryderyk // Polish J. of Environ. Stud. – 2011, V. 3. – P 565–569.